

A  ı k k a r a

Hayâli, kayalı, hakka dayalı dergi

- Dadaloğlu ■ Osman Gazi Tura ■ Tacettin ŐimŐek ■ Mehmet Gözükara
■ Nurgül Kaynar Yüce ■ Halit Yıldırım ■ Hacı Musa Tuncer
■ Mehmet Osmanoğlu ■ Ramazan DemirtaŐ ■ Mehmet Pektaş
■ Memik Kömekçi ■ Hanifi Yılmaz ■ Salman Kapanoğlu ■ Celil Çinkır
■ Mustafa İmir ■ Ramazan Yıldız ■ M. Nihat Malkoç

67. Sayı Eylül 2023

Halit Yıldırım

Kız Kaçırma Davası

Şimdi bu başlığı okuyan herkes “Koskoca İrfani Ağa kız da mı kaçırmış?” diyecek. Efendim ben kimseyi kaçırmadım ama böyle bir olaya azmettirmiş olarak jandarmaya ifade vermek zorunda kaldığım da doğrudur. Nasıl mı diye soracak olursanız, maalesef dilim yüzünden.

Bu Törüd’ün Kel Irıza ile karşılaşmamak için kayfeye pek gitmiyordum. Aslına bakarsanız kayfe pek bana göre bir yer değil emme eski köy odaları kapandığı için mecburen gidiyoruz. Sağ olsun gençler de bize saygı gösteriyorlar ve bizi konuşturup hem eski günleri yâd ediyorlar hem de görmedikleri, bilmedikleri hadiselerle böylece vakif oluyorlar. O günlerde birkaç dostumuz kapımızı aşındırıp insanların beni özlediği yönünde davetleri sıklaştırdıca nazlanmak, kibirlenmek bize uygun değildir diye kahveye gitmişim.

O gün yine etrafımı çevirdiler. Tabii kafamda şunu anlatayım diye bir hazırlığım da yok. Lakin birilerinin kafasında böyle bir hınzırlık dolaşıyor muş. Atmacaların Hasip Efendi bana:

“İrfani Ağa, Hacı Hasan’ın Celal’in, Fellahların Naciye’yi nasıl kaçırdığını anlatsan da dinlesek...” demez mi?

Hasip Efendi’nin yanında da köyün öğretmeni Zeynel Efendi oturuyor. Tabii Hasip bu cümleyi kurunca çayını henüz yudumlayan bizim muallim birden tıksırdı. Elindeki bardağı düşürdü. Bardak sırank diye bir ses çıkardıktan sonra tuz buz oldu. Biz adamların kalbini bilmediğimiz için bu duruma gülüştük geçtik.

Eh çıbanın başı ortaya çıkınca kurcalayanı çok olur. Bir iki kişi daha anlat, anlat diye bastırınca kısa bir müddet olayı hatırlamak için düşündükten sonra anlatmaya başladım. Benim yaşımda olduğu için bu hadiseyi babamdan dinlemiştim. Lakin Fakıların Celal Ağa’yı gayet iyi hatırlıyorum. Bir kere Allah için çok yakışıklı ve babayiğit bir adamdı. Ayrıca hanedar, eli boldu. Lakin huysuz bir adamdı, ağzı bozuktu. Gençliğinde de böyleymiş. Yemen’de askerlik yaparken çöldeki çetelerle girdiği bir çatışmada bacağından vurulduğu için hafifçe aksıyordu. Yedi yıl askerlikten sonra köye dönünce bir, iki, üç derken tam dört defa evlenmiş. Karıları ile sürekli kavga eder, onlara sövüp sayarmış. Karılar arasında da geçim yokmuş. Herkes diğerini üzerine kuma gelmekle suçlar sonra da saç başa kavga çıkarırmış. Karıların kavgalarını her defasında yine Celal Ağa’nın sinkaflı küfürleri eşliğinde havada uçuşan tekme tokatları bastırırmış.

Olay artık köyün bir asayiş sorunu haline gelince bir gün onu köy odasına çağırmışlar. Odada

zamanın büyükleri ve ihtiyar heyeti toplanmış. O zaman köy muhtarı Keloğlan’ın Deli Mehmet imiş. Muhtar onu bu durumdan dolayı epeyce bir azarlamış. Bu kavgaların köyün huzurunu bozduğundan dem vurarak artık bu kepezeliğe bir son vermesini istemiş. O da ne yapsın garibim kendisini şöyle savunmuş:

“Yahu ağalar yerden göğe kadar haklısınız. Yedi sene Yemen çöllerinde eşkiya kovaladım vallahi o zamanlar huzurum da neşem de yerindeydi. Ulan bir evlenelim dedik. İlk karı anamdan emdiğimi burnumdan getirdi. Artık eve, ocağa dönecek halımı koymadı. Anamın teşvikiyle tuttuk bir daha evlendik. Ulan köpoğlusu bu defa kumasını örgütlemes mi? İkisi bir oldu eski günleri de arar oldum. Bu sefer bu ikisinin üstüne üçüncüyü getirdim. Karıları üçleyince bu defa da karılar arasında bir rekabet kızıştı ki sormayın. Ulan arada beni öldürecekler dedim ve karıları dörtledim. Hay aklıma bin lanet! İlk önce karılar seslerini kesmişlerdi. Lakin ilk karı bu defa diğerlerini kamplara böldü. İlk karı üçüncüyle, ikinci karı da dördüncü ile ittifak yapmaz mı? Şimdi bizim evde Osmanlı-Rus harbi yaşanıyor. Vallahi ben de şaşırdım ne yapacağımı. Bunlar diyorlar ki nasıl olsa bizim herif dördü tamamladı. Artık üzerimize karı getirecek hâli yok, şimdiye kadar kimseyi de boşamadı. Benden sırtları berk olduğu için bildiklerini okuyorlar.”

Babam da o zamanlar çok genç imiş hatta köy odasına yeni kabul edilmiş. Bıyıkları yeni terliyormuş, yeni de evliymiş. Babam bunu anlatırken derdi ki “Aslında köy odasına kabul edilsem de büyüklerin yanında laf konuşmak bana düşmezdi ama boşboğazlık ederek:

“Celal Ağa sen de fitnenin başı olan ilk karıyı boşa gitsin!” deyiverdim.

Tabii odadaki büyükler babamı bir güzel azarlamışlar emme Celal Ağa birden ayağa fırlamış. Kaba kaba soluyarak:

“Durun, durun!” demiş “Çocuk doğru söylüyor. Ben niye akıl etmedim bunu. On beş senedir bana hayatı zehir etti bu karı. Aha da boşadım gitti. Üç dokuz şart olsun boşadım gitti Zarife’yi, sizler de şahitsiniz.”

Babam “O zaman anladım yediğim hâlî” derdi.

Neyse o gün odada bulunan Hacı İsmail’in Necip Ağa diye ünlü ağalardan birisi elindeki bastonu babama sallamış ve onu kovmuş. Küfürün, hakaretin bini bir paraymış. Babamı tam altı ay odaya sokmamışlar.

Gerçekten de Celal Ağa ilk karısı Zarife’yi bo-

■ Mehmet Pektaş

Kaldır Kolları

Okulun iki genç öğretmeni müdürün “Gel” dediğini duyunca içeri girdi. Güngörmüş müdürü Yaşar Bey, okuma gözlüğünü burnunun üzerine takmış bütün ciddiyetiyle evrakları kontrol ediyordu. Elif ve Ümit öğretmenin içeri girdiğini görünce o taş gibi surat yumuşadı, etrafa gülücükler saçmaya başladı. Önündeki evrakları bir köşeye kaldırıp ayağa kalktı. Genç öğretmenlere yer gösterdi. Makam koltuğuna tekrar otururken:

“Çok yakıştınız birbirinize, Allah bir yastıkta kocatsın.” dedi.

Ümit:

“Sayende Yaşar Baba” diyerek hınzır bir bakış atarken:

Elif öğretmen utandı, başını önüne eğdi.

Yaşar Bey:

“Allah sizi birbirinize yazmış ben sadece vesile oldum o kadar.” dedi.

Elif çantasından bir davetiye çıkardı:

“Seni düğünümüze nikâh şahidi olarak bekliyoruz Yaşar abi.” dedi.

Yaşar Bey:

“Elbette geleceğim. Kambersiz düğün olmaz.” dedi. Ümit’in heyecanı yüzünden okunuyordu:

“Onur konuğumuz olacaksınız Yaşar Baba. Şöyle karşılıklı kurtlarımızı da dökeriz. Bizim oraların düğünleri meşhurdur.” dedi.

Yaşar Bey’in yüz ifadesi değişti, elini kaldırdı:

“Yoo bak işte o olmaz! Ben kendi düğünümde bile oynamadım. Ne isterseniz yaparım ama oynama işine tövbeliyim çocuklar.” dedi.

Elif, üzülmüş gibi boyun büktü:

“Kırma bizi Yaşar abi.” dedi.

Yaşar, dudağını parmağı ile aralayıp arka taraf-taki boşluğu gösterdi:

“Şu boşluğu görüyor musun? Bu diş oynama yüzünden kırıldı.”

Elif:

“Nasıl oyunmuş bu böyle?” derken Yaşar Bey telefona uzanıp üç çay söyledi. Telefonu kapattıktan sonra:

“Anlatayım da dinleyin.” dedi.

Genç öğretmenler baba yerine koydukları Yaşar Bey’i can kulağı ile dinlemeye başladı. Yaşar Bey, anlatırken sanki o günleri yeniden yaşıyordu.

“Üniversitedeyken Aydınli bir arkadaşımız vardı: Halil. Büyük dedesi efeymiş. Yani bildiğiniz Kuvayimilliyeci, madalyalı, mavzerli bir efe. Gel gör ki bizim Halil’in efelikle mefelikle alakası yok.

Kız gibi bir oğlan. Lakabını Çeyrek Efe koyduk. Bir gün “Bu böyle olmayacak. Düğünde dernekte rezil oluyorum, ben bir zeybek kursuna yazılacağım.” dedi. Bizi de peşine taktı. Dört arkadaş, bir kursa yazıldık. Kurs hocasına da derdimizi usulünce anlattık. Hoca, “Tam yerine geldiniz, size öyle bir oyun öğreteceğim ki her düğünde ortalık alkıştan kırılabacak.” dedi. Oyunun adı, Barutçu Zeybeği. Duydunuz mu bu oyunu?”

Elif ve Ümit birbirlerine bakiştılar. İkisi de bil-miyoruz anlamında başlarını kaldırdı. Yaşar sesini iyice gürleştirerek melodik bir şekilde:

“Kaldır da kollarını Barutçum” deyip kollarını bayrak direği gibi kaldırdı, parmaklarını şıklattı. Kollarını gerisin geriye indirirken:

“Hiç çağrışım yapmadı mı?” dedi.

Ümit:

“Valla hiç duymadım.” deyince Yaşar:

“Duymazsın tabii, biz tam iki ay bu kursa gittik. Barutçu Zeybeği’ni öğrendik. Ama gel gelelim 40 senedir, her gittiğim düğünde sorarım daha bu zeybeği çalmayı bilen müzisyene rastlamadım. Sizin anlayacağınız ben bu zeybeği bir defa bile oynayamadım.”

Elif şaşkıncı:

“Hocam, provalarda müzikle çalışmadınız mı?”

Yaşar:

“Ne müziği? Bir iki üç dört... Dön! Bir iki üç... Çok! Arada bir hoca ‘Kaldır da kollarını Barutçum’ diyordu hepsi bu.”

Ümit:

“İnternete baktın mı?” dedi.

Yaşar:

“Bakmaz mıyım hiç! Yok hiçbir yerde.”

O günleri hatırlayan Yaşar öğretmenin kaşları çatılırken Elif ve Ümit öğretmen gülmek için kendilerini zor tutuyordu.

Yaşar Bey, çayından son yudumu içerken:

“Verdiğimiz paraya mı yanayım, harcadığımız zamana mı, çektiğimiz çileye mi?” diye söyleniyordu.

Elif:

“Bunun dişle ne ilgisi var?” diye sorunca Yaşar:

“Onu da anlatayım.” dedi. Biten çayların yerine yenisini söyleyip anlamaya devam etti:

“Okul bitti, Yozgat’ın bilmem ne köyüne atandım. Ahırdan bozma bir toprak damı okul yapmışlar. Ben de hem müdür hem öğretmenim. Halkla

bir türlü kaynaşamadım. Vakit geçirecek yer olmadığından tek kırma bir tüfek aldım. Vurduğum bir şey de yok; kimi zaman yanıma fişek bile almadan çıkıp dağ taş dolaşıyordum. Gel zaman git zaman Ali adında deliboşuk bir çoban çocuğuyla sözüm ona arkadaş olduk. Ali attığını vuran bir genç ama onun da derdi başka. Keklik, tavşan tüfeğin ucuna gelse sıkıyor. Komşu köyden kızın birine yangın. Sabahtan akşama bana sevdiği kızdan bahsediyor. “İstettir” diyorum, “Vermezler.” diyor.

Kafaya takmış kaçırarak. Etmediğim nasihat kalmadı. Günlerce, haftalarca konuştum. Laftan sözden anlayan cinsten değil. Bir gün tepem attı.

“Ne halin varsa gör. Kaçırıcaksan kaçır ulan!” dedim, kalktım yürüdüm.

Allah’ın delisi benim lafımı beklermiş. Gece-nin bir yarısı kapım vuruldu. O zamanlar köyde her işe öğretmen koşuyor. Doğum bile yaptırdım biliyor musunuz? Yine birinin hastası var herhalde diyerek kapıyı açtım ki ne göreyim? Ali, yanına kızı almış tıslayarak bekliyor.

“Lan git götür nereden aldıysan şu kızı, gece gece başımı belaya sokma.” dedim.

“Sen kaçır dedin, kaçırdım, illa bize yardım edeceksin.” demez mi?

Direnecek oldum, tüfeği kafama dayadı. El mahkûm içeri aldım ikisini de. Ertesi gün ortalık kaynamaya başladı. Sanırsın bir Yeşilçam filminin içine düştük. Kızın abileri, ellerinde silah sokak sokak kızı arıyorlar. Hiçbir iz bulamadıkça daha da kuduruyorlar. Şüphelendikleri evlerin kapısına dayanıyorlar.

Baktım bu iş böyle olmayacak, toplantı var diyerek köyden ayrıldım. Bizim delileri de evden çıkmayın diye sıkı sıkı tembihledim. Başçavuşla az çok samimiyetimiz vardı. Durumu ona anlattım.

“Hocam, bunları barıştıralım, değilse iki köyün arasında kan çıkar. Sen bunları bilmezsin, tavuk için adam vururlar.” dedi.

Ne diyelim, başa gelen çekilir. Başçavuş iki köyün muhtarını çağırdı. Bir heyet kurup önce oğlanın babasının evine gittik. Ardından kızın babasının evine... Kızın babası başçavuşla birlikte bizi karşısında görünce bir şey diyemedi. Başçavuş durumu anlattı. Kızın benim evimde olduğunu söyledi. Araya hatır gönül koydu. Orta yol bulundu. Oğlan tarafı kesenin ağzını açtı, düğün dernek kuruldu. Bir yuva kurulmasına vesile olduğum için gururluydum. Düğünde Barutçu Zeybeği oynayacağım. Evde birkaç defa da prova yaptım. Bir iki üç dört... Dön! Bir iki üç... Çök! Kaldır da kollarını Barutçum... Düğün günü geldi çattı, ben oğlan eviyim ya, düğün yerinden ayrılmıyorum. Köylü-

lerden de arkamı pışpışlayanlar var “Sayende kan dökülmedi hocam, büyük adamsın.” diyorlar.

Akşam oldu. Köyün âdetiymiş; kız evine gidilir, çörek yenirmiş. Biz de düştük yola. Kız evinde gelinin kardeşleri oyun oynayacağız dediler. Damat hafiften beni iteledi, kız tarafı bizi arasına aldı. Ben hemen atladım:

“Çalın bir Barutçu Zeybeği...” diye.

Pos bıyıklı olan:

“Ahraz oynayacağız.” dedi.

O ne ki demeye kalmadı. Beni geniş bir odaya soktular. Nasreddin Hoca’nın fil hikâyesinde olduğu gibi arkamda kimse kalmadı. Odadaki sedirlerde oturanlardan sekiz on kişi yerde diz çöküp halka oldu. Beni de halkaya dâhil ettiler.

“Nasıl oyun bu, hele anlatın.” dedim.

Pos bıyık hemen yanıma çöktü:

“Leğeni getirin.” dedi.

İki delikanlı ortaya su dolu bir çamaşır leğeni getirdi. Başka bir delikanlı da bir kucak havlu. Herkes birer havlu alıp leğende ıslattı, suyunu sıkıttan sonra leğenin kenarına serdi.

Pos bıyık:

“Hoca ben sana ne hareket yaparsam sen de yanındakine aynını yapacaksın. Eğer şaşırırsan oyun başa döner. Oyunda konuşmak yasak. Konuşan bu havlularla dayacağı yer.” dedi.

“Nasıl yani?” dememle içlerinden biri:

“Aha konuştu konuştu vurun!” diye bağırırdı.

Islak havlular şap şap üstüne inmeye başladı. Kafamı tutuyorum, beline vuruyorlar. Belimi tutuyorum bacağıma vuruyorlar. Sedirde oturanlar kahkahayı bastı. Bir fasıl dayaktan sonra herkes havlusunu leğene attı. Havlular özenle sıkıldıktan sonra leğenin kenarına sıralandı. Oyunun en önemli kuralını anlamıştım. Konuşmak yasaktı.

Yanımda oturan pos bıyık pis pis sırtıyordu. Dudaklarını kıpırdatmadan bir şeyler söylüyor, bir taraftan da kaş, göz, el işaretleri yapıyordu. Benim kulağıma yalnızca “Hım hım hım, ge ge ge” sesi geliyor, söylediklerinden bir şey anlamıyordum.

Ben pos bıyığın dilini çözmeye çalışırken o, tüm gücüyle birkaç defa sağ ayağıma birkaç defa sol ayağıma ardından karnıma vurdu, sonra da suratıma tokadı patlattı.

“N’oluyor lan?” dememle etraftakiler yine üstüne çullandı. Islak havluların biri indi biri kalktı. Hızını alamayanlardan birisi kemerini çıkarmış onunla vuruyor. Her yanımda sızım sızım sızılıyordu. Sedirdekilerse gülmekten karınlarını tutuyordu.

Daha kendime gelemeden pos bıyık yine bacaklarıma vurmaya başladı. En sonunda yine tokadı patlattı. Ben şaşkın şaşkın etrafıma bakınırken

pos bıyık kaşlarıyla yanımdaki adamı gösteriyordu. Yanımdaki ile göz göze geldik. O da başını salladı. Oyunu yavaş yavaş çözmeye başlamıştım. Bana yapılanın aynısını yanımdakine yapmam gerekiyordu. Yanımdaki adamın bir sol bacağıma bir de sağ bacağıma vurmuştum ki pos bıyık benim kolumu tuttu. İşaret parmağını hayır anlamında sağa sola salladı. Öncekinin en az iki kat hızıyla bir sağ bacağıma birkaç defa sol bacağıma sonra tekrar sağ bacağıma vurdu, karnıma bir yumruk attıktan sonra yine tokadı patlattı. Adam öyle bir vuruyordu ki beynimin sallandığını hissediyordum. Bir türlü hareketleri tutturup yanımdakine aynısını yapamıyordum. Her seferinde iş başa dönüyordu. Şiddetin dozu da gittikçe artıyor, pos bıyık beni evirip çevirip dövüyordu. İyice sersemlemiştim. Sedirdekiler artık aşağı inmiş, gülmekten yerlere yatıyordu.

Pos bıyık birisiyle işaretleştirdi. Kirli sakallı, kara suratlı biriyle yer değişti. Kara surat, beni yakamdan tuttuğu gibi tokatlamaya başladı. Artık kaç tane vurduysa son vuruşu gözümün üstüne bir yumruk atarak yaptı. Ben ortalığı ala bele görmeye başladım. Kara surat, yanımdaki adamı işaret edince ben de öfkeyle yanımdakine bir tokat patlattım. İkinci tokadı sağa mı yoksa sola mı vuracağımı hatırlamıyordum. Ya Allah diyerek adamın sol yanağına tokadı aşk ettim. Kara surat koluma yapıştı. Yine başladı beni tokatlamaya. Son darbeyi gözüme yumruk vurarak yaptı. Sırt üstü yere devrildim. Leğendeki sudan suratıma döküp beni tekrar doğrulttular.

Kara surat, kel kafalı çam yarması gibi biriyle işaretleşip yer değiştirdi. Ben bu sırada apalayaarak kaçmayı denedim. Paçamdan yapışıp aynı yere oturtular. Çam yarması bana öyle bir tokat patlattı ki tokadın yankısından sanki camlar zangır zangır sallandı. Hani şu çizgi filmlerdeki gibi etrafımda yıldızlar dönüyordu. Bir ara yıldızlar karardı, ağzımın içinde bir sertlik hissettim. Avucuma tükürünce kanın içinden bir diş çıktı. O ara kendimi koyuverdim. Ben öldüm sanıyordum, bayılmışım. Adamların vurdukları yerlerin sızısını on beş gün çektim.

Sonradan anladık ki bu bizim deliboşuk Ali, millete “Öğretmen kızı kaçır dedi, ondan kaçırdım.” demiş. Kızın ailesi de bana kinlenmiş. Oyunu bahane edip güya benden intikam aldılar. O gün bugündür oyuna tövbeliyim. Şimdi siz söyleyin. Oynamaya tövbe etmekle haklı mıyım, haksız mı?”

Elif ve Ümit öğretmenin gülmekten Yaşar Bey’e cevap verecek halleri kalmamıştı.

★ Memik Kömekçi

Halkım Versin

Bakanlıktan onay almak istemem
Şairliği halkım versin isterim
Düzmece hocadan talkın istemem
Gönlünü yerlere sersin isterim

Heyetler kurulu sohbet dostane
Rüşveti kolide salmış postane
Baş ağrıtan şair dolmuş hastane
Vahameti hekim görsün isterim

Halk şairi olan halka bağlanır
Her sözünde mana gönül eğlenir
Asırlar geçse de adı söylenir
Aslını tarihe sorsun isterim

Âlemi ummanda şairlik zorsa
Muhammed’le Ali kandilde nursa
Çerağı tutuşan yürekler birse
Curada bir tel gersin isterim

Kün emri naildi Âdemoğlunda
Sevdası yürekte şaşmaz yolunda
Hünkâr Hacı Bektaş Pir’in kolunda
Her türden oymağı dersin isterim

Yedi ulu ozan şahıysa Ali
Altından evladır Düldül’ün nalı
Her türlü çiçekten alırken balı
Arının sırrına ersin isterim

Köşkeröğlü diker dört azı mester
Nakşeyler sözleri al Pir’e göster
Halk şairi olmak meziyet ister
Gönlünde varını versin isterim